

Силабус навчальної дисципліни
«Юридична психологія»
Спеціальність: 081 «Право»
Галузь знань: 08 «Право»
Освітня програма: «Право»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента	
Курс	4	
Семестр	7	
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити / 90 год.	
Мова викладання	Українська	
Семестровий контроль	Залік	
Лінк на дисципліну		
Кафедра	Психології та соціальної роботи	
Факультет	Навчально науковий інститут педагогіки психології підготовки фахівців вищої кваліфікації	
Викладач		ПІБ Подорожний Вадим Григорович
		Науковий ступінь: доктор філософії
		Вчене звання:
		Посада: асистент
		E-mail: vadym.podorodzhnyi@vspu.edu.ua
		Розклад консультацій: щовівторка з 12.00 до 13.00
		Профайл викладача:
		Кабінет (кафедра): ауд.307

1. Анотація до курсу

Юридична психологія – розглядає закономірності поведінки людей в системі правових відносин: психологічні аспекти юридичної діяльності, зокрема, слідчої, судової, адвокатської діяльності; психологічні особливості неповнолітніх правопорушників, злочинців; психологію потерпілого; психологічні особливості ресоціалізації правопорушників.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - ознайомлення студентів з теорією і практикою використання психологічних знань у юридичній сфері; вивчення здобувачами вищої освіти закономірностей поведінки людей у системі правових відносин, структури й видів юридичної діяльності, формування адекватного уявлення про теоретичні та практичні психологічні аспекти юриспруденції та правоохоронної діяльності, про особливі правові аспекти людської діяльності.

Завдання курсу:

– цілеспрямоване оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями про предмет, об'єкт, базові категорії, методологію юридичної психології; сутність психологічних явищ, що складають правову частину суспільного життя; а також формування вмінь і навичок практичної роботи.

– ознайомлення з завданнями, принципами, формами й методами соціально – психологічного впливу на правову свідомість особистості, психологічними особливостями діяльності правознавця, правових взаємовідносин з людьми, поглибленого розуміння мотивів їх вчинків і поведінки, правового пізнання психологічних особливостей правопорушників, злочинців та потерпілих;

– вивчення психологічних механізмів протиправної поведінки; факторів, що сприяють формуванню злочинної мотивації та цілеспрямованості; способів їх профілактики;

– вивчення психологічної структури професійної діяльності працівників правоохоронної системи (слідчих, адвокатів, суддів).

3. Результати навчання:

– володіння знаннями про предмет, об'єкт, базові категорії, методологію юридичної психології; сутність психологічних явищ;

– вміння і навички практичного використання психологічних знань в юридичній діяльності;

– знання завдань, принципів, форм й методів соціально – психологічного впливу на правову свідомість особистості;

– знання психологічних особливостей діяльності правознавця, правових взаємовідносин з людьми, поглиблене розуміння мотивів їх вчинків і поведінки, психологічних особливостей правопорушників, злочинців та потерпілих;

– знання психологічних механізмів протиправної поведінки; факторів, що сприяють формуванню злочинної мотивації та цілеспрямованості; способів їх профілактики;

– знання психологічної структури професійної діяльності працівників правоохоронної системи (слідчих, адвокатів, суддів).

4. Навчальна логістика

Зміст дисципліни: Юридична психологія як наука. Загальна психологічна характеристика професійної діяльності юриста. Психологія судової діяльності. Кримінальна психологія, психологічний аналіз злочинної поведінки. Психологія потерпілого. Особистість злочинця як об'єкт психологічного дослідження. Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників. Психологія слідчої діяльності, психологічні та організаційно-правові засади судово-психологічної експертизи. Пенітенціарна психологія. Психологічні засади адвокатської діяльності.

Види занять: лекції, практичні.

Методи навчання: інноваційні (робота в малих групах, навчальна дискусія, презентація, мозкова атака, метод кейсів) та традиційні (пояснювально-ілюстративний, проблемного викладання матеріалу, дослідницький, тестування, підготовка доповідей).

Форми навчання: очна.

5. Система оцінювання та вимоги

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
90-100	A	відмінно

80-89	B	дуже добре
75-79	C	добре
60-74	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	неприйнятно

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 50 балів.

Поточна успішність складається з успішності за матеріалами лекцій (максимально оцінюється у 3 балів) та оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 16 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів). Отримані бали додаються. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 80 балів.

Підсумковий контроль (залік відбувається у формі тестування). Максимальна кількість балів за залік – 20. Студент, який не з'явився на залік (незалежно від причини), має право один раз повторно пройти підсумковий тест у визначені викладачем терміни.

6. Політика навчальної дисципліни, оцінювання результатів навчання та академічна доброчесність

6.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням. «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» <https://vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

6.2. Комунікаційна політика

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки, на яку приходять повідомлення про призначення завдань на університетській платформі дистанційної освіти LMS Collaborator, відвідування групи у Viber, перегляд новин на Телеграм-каналі.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту, спільноту у Viber або Телеграм.

6.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин

(наприклад, лікарняний).

6.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

6.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

6.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 5 балів до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

6.5. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Юридична психологія».

7. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Андросюк В. Г. Професійна психологія в органах внутрішніх справ. Загальна частина: Курс лекцій. — К.: НАВС, 2005. — С. 116.
2. Бедь В. В. Юридична психологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. В. Бедь. — К. : «Каравела»; Львів : «Новий світ-2000», «Магнолія плюс», 2005. — 376 с. — Режим доступу : <http://uch.pp.ua/zbook/human/psychologija/09/bed-jurydychna-psyhologija-2002.html>
3. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2017. — 334 с.
4. Будіянський М.Ф. Кримінальна психологія: навчальний посібник / М.Ф. Будіянський. — Вид. 3-є, доп. — Одеса: Фенікс, 2011. — 382 с.
5. Кацавець Р.С. Юридична психологія: навчальний посібник / Р.С. Кацавець — К.: Алерта, 2017. — 110с.
6. Коновалова В.О., Шепітько В.Ю. Юридична психологія підручник. Харків : «Право», 2019. 240с.
7. Костицький М.В. Філософські та психологічні проблеми юриспруденції. — Чернівці: Рута, 2008.

8. Кошинець В.В. Використання спеціальних психологічних знань судом при розгляді кримінальних справ про злочини проти життя, здоров'я, та гідності особи: Монографія. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2005.
9. Максименко С.Д., Медведєв В.С. Юридична психологія : підручник. Київ : ВД «Слово», 2018. 447 с.
10. Марчак В. Я. Використання спеціальних психологічних знань у досудовому слідстві. – Чернівці: Рута, 2005.
11. Медведєв В.С. Кримінальна психологія: підручник. – К.: Атіка, 2004. – 368с.
12. Орбан-Лембрик Л. Юридична психологія: навчальний посібник / Лідія Орбан-Лембрик, Віктор Кошинець. - Чернівці : Книги-XXI, 2007. – 447 с.
13. Основи загальної та юридичної психології: Навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вищ. навч. закл. / Н. Р. Бобечко, І. І. Когутич, В. П. Бойко та ін. ; за ред. В. Т. Нора. – К. : Ін Юре, 2014. – 280 с.
14. Петечел О.Ю. Використання спеціальних психологічних знань щодо неповнолітніх учасників досудового розслідування [Монографія]. – Івано-Франківськ, 2012.
15. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посібник / О.О. Євдокімова, І.В. Жданова, Д.В. Швець, Ю.В. Александров та ін. ; за заг. Ред. В.В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.
16. Ребуха, Л.З. Психологічна експертиза: технологія та процедура проведення. Навчальний посібник. - Тернопіль: Економічна думка, 2008. - 128с.
17. Юридична психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.Є. Самойлов, М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, С.М. Миронець, Г.М. Ржевський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 432 с.
18. Юридична психологія : підручник / за заг. Редакцією О.М. Бандурки; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Майдан, 2018. 684 с.
19. Юридична психологія [Текст] : підручник / В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Харків: Право, 2019. – 285с.

Додаткові

1. Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін. Юридична психологія : підручник / заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. 2-є вид., доопр. та доп. Київ : КНТ, 2007. 360 с.
2. Гребенюк М.О. Історія психологічного дослідження поняття агресії/Актуальні проблеми юридичної психології: зб. Матеріалів Наук.-практ. конф. (Київ, 24 квіт. 2015 р.). – К.: Нац.акад.внутр.справ, 2015. – 252 с., С.85-88.
3. Гулевич О.А. Психологические аспекты юриспруденции: учебное пособие. – М.: НОУ ВПО Московский психолого-социальный институт, 2009. – 512с.
4. Коновалова В. Юридична психологія: проблеми інтеграції // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 2004. - № 2(37). – С.168-174.
5. Кудерміна О.І. Особливості політико-правової свідомості сучасної молоді/ Актуальні проблеми юридичної психології: зб. Матеріалів Наук.-практ. конф. (Київ, 24 квіт. 2015 р.). – К.: Нац.акад.внутр.справ, 2015. – С.26-29.
6. Медведєв В.С., Левенець О.А. Кримінально-психологічна характеристика умисного серійного вбивці // Юридична психологія. – Випуск №1 (18). – 2016. – С. 151-160.
7. Пригунов П. Я. Юридична психологія : навч. – метод. посіб. : тестові завдання / П. Я. Пригунов. – К. : КНТ, 2006. – 100 с.
8. Романов В. В. Юридическая психология: учебник / В. В. Романов. – М.: Юристъ, 2004. – 588 с.

9. Романюк Б. В. Сучасні теоретичні та правові проблеми використання спеціальних знань у досудовому слідстві: монографія / Б. В. Романюк. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 2002. – 196 с.
10. Славская К. А. Деятельность и психология личности. - М., 2006. – 201 с.
11. Шепітько В. Психологія судової діяльності: проблеми теорії та практики // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 2004. - № 3(38). – С. 161-168.
12. Юридична психологія : підруч. / за заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсеєва. – К. : КНТ, 2007. – 360 с.
13. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями: Навчальний посібник / За заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. – К.: КНТ, 2008. – 152 с.
14. Юридична психологія. Словник: Довідкове видання / За заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. – Вид. 2-е, уточ. та доп. – К.: КНТ, 2008. – 224с.
15. Яковенко С. І. Злочинність неповнолітніх: причини, наслідки та шляхи запобігання : навчальний посібник / С. І. Яковенко [та інші]. – К., 2006. – 259 с.
16. Яковлев А. М. Преступность и социальная психология / А. М. Яковлев. – М. : Юридическая литература, 1971. – 248 с.
17. Bartol C. R., & Bartol A. M. (2011). Criminal behavior: a psychological approach. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson.
18. Brown, M.J. & Campbell, E. A. (Eds) (2010). The Cambridge Handbook of Forensic Psychology. Cambridge University Press.
19. Coleman, R. and McCahill, M. (2011) Surveillance and Crime. London: Sage Cutler, B. L. & Zapf, P. A. (Eds.) (2015) APA Handbook of Forensic Psychology, WA: APA Press
20. Hickey E. W. (2010). Serial murderers and their victims. Belmont, California:Wadsworth.
21. Morgan, R. , Beer, A.,Fitzgerald, K. (2007). Graduate students' experiences, interests, and attitudes toward correctional/forensic psychology. Criminal Justice and Behavior V. 34/1, 96-107, 34(1).
22. Muller, D. (2000). Criminal profiling: Real science or just wishful thinking? Homicide Studies. Vol 4(3).
23. Weisheit, R. A. (1986). When mothers kill their children. The Social Science Journal. Volume 23, issue 4.

Інформаційні ресурси

1. Електронні ресурси (www.rada.gov.ua, комп'ютерно-правові системи Ліга Закон Еліт, НаУ-Експерт та ін.).
2. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського
3. (www.nbuv.gov.ua)
4. <http://yurpsy.com/>
5. <https://www.legalaid.gov.ua/>
6. https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0